

Na podlagi petega odstavka 15. člena, petega odstavka 28. člena in sedmega odstavka 30. člena Zakona o celostnem prometnem načrtovanju (Uradni list RS, št. 130/22) minister za okolje, podnebje in energijo izdaja

PRAVILNIK

o vsebini, obliki, načinu priprave, odstotku in višini sofinanciranja regionalnih celostnih prometnih strategij, načinu spremljanja in merilih za presojo kakovosti, enotnih kazalnikov, metodologiji ter o informacijski podpori in poročanju

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina)

Ta pravilnik podrobneje določa vsebino, obliko, način priprave, odstotek ter višino sofinanciranja regijskih celostnih prometnih strategij (v nadaljnjem besedilu: RCPS), način spremljanja in preverjanja kakovosti vsebine ter meril za presojo kakovosti. Določa tudi enotne kazalnike in metodologijo za njihovo spremljanje, pogoje za vzpostavitev informacijske podpore ter način poročanja o rezultatih spremljanja izvajanja.

2. člen (izrazi)

Izraza, uporabljena v tem pravilniku, pomenita:

1. »pripravljaivec RCPS« je regionalna razvojna agencija ali drug usposobljen pripravljaivec, ki usmerja delo izdelovalca RCPS in vseh občin v regiji;
2. »izdelovalec RCPS« je pravna oseba, izbrana na javnem naročilu, ki ima zaposlene usposobljene osebe za izdelavo celostnih prometnih strategij.

3. člen (namen RCPS)

Namen RCPS je prepoznati značilnosti prometa v prometni ali problemski regiji (v nadaljnjem besedilu: regija) in opredeliti ustrezne ukrepe in njihovo zaporedje za uresničenje pomembnih izboljšav na področju prometa. Posledično se s tem dosega tudi boljše pogoje bivanja in poslovanja, ter prispeva k okoljskim in podnebnim ciljem.

II. VSEBINA, OBLIKA IN NAČIN PRIPRAVE RCPS

4. člen (vsebina RCPS)

(1) RCPS je sestavljena iz:

- krovnega stebra, ki obravnava celostno prometno načrtovanje v regiji;
- ločenih obveznih stebrov (hoja in kolesarjenje oz. aktivna mobilnost, javni prevoz in osebni motorni promet);
- neobveznih stebrov (tovorni promet, parkirna politika, prometno načrtovanje, upravljanje in digitalizacija, izobraževanje in promocija ali druge, za upravljanje prometa pomembne teme).

(2) RCPS vsebuje strateški in izvedbeni del. Strateški del RCPS vsebuje vizijo, cilje, ciljne vrednosti, stanje, izzive, priložnosti, prioritete, strateška vodila in ukrepe. Izvedbeni del je akcijski načrt, ki v okviru posameznih stebrov strategije vključuje svežnje ukrepov z ovrednotenimi stroški, odgovornostjo za izvedbo in rokom izvedbe.

5. člen (oblika RCPS)

RCPS se izdelava v digitalni obliki in se objavi na spletnih straneh občin in regionalnih razvojnih agencij, ter na spletnem portalu o trajnostni mobilnosti.

6. člen (način priprave RCPS)

(1) Priprava RCPS vsebuje naslednje sklope:

- sklop A: ureditev pogojev za delo;
- sklop B: vzpostavitev procesa;
- sklop C: oris zelenega stanja;
- sklop D: analiza obstoječega stanja;
- sklop E: opredelitev smeri ukrepanja;
- sklop F: priprava in potrditev strategije;
- sklop G: izvajanje strategije.

(2) RCPS se pripravi po enotnem postopku tako, da pripravljavec izvede naslednje sklope: ureditev pogojev za delo, vzpostavitev procesa, uskladitev dokumenta in pridobitev soglasja ministra, pristojnega za prometno politiko ter potrditev na občinskih svetih. Izdelovalec RCPS v sodelovanju s pripravljavcem izvede naslednje sklope: oris zelenega stanja, analizo obstoječega stanja, opredelitev smeri ukrepanja in izdelavo RCPS.

(3) Izdelovalec in pripravljavec RCPS omogočita vključitev državnega upravljavca cestne in železniške infrastrukture (v nadaljnjem besedilu: državni upravljavec) v proces vključevanja ključnih deležnikov. V sklopu analiza obstoječega stanja izdelovalec in pripravljavec RCPS predstavita razmere v regiji in pridobita načrte državnih upravljavcev na območju priprave RCPS ter njihov odziv na analizo stanja, kar se upošteva v nadaljnjem procesu priprave RCPS. Ponovno usklajevanje z državnim upravljavcem se izvede v sklopu opredelitve smeri ukrepanja pri pripravi nabora ukrepov, kjer se uskladi predloge pripravljavca in načrte državnega upravljavca. Državni upravljavec poda soglasje k predlogu dokumenta RCPS.

(4) Ministrstvo pristojno za prometno politiko (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) poda soglasje k osnutku dokumenta ob predpogoju, da je državni upravljavec podal soglasje k predlogu dokumenta RCPS. Nato sodelujoče občine potrdijo RCPS s sklepi na občinskih svetih.

(5) Za izvajanje ukrepov so zadolžene država in občine skladno z akcijskim načrtom.

III. Odstotek in višina sofinanciranja RCPS

7. člen (odstotek sofinanciranja priprave RCPS)

Priprava RCPS se lahko iz državnega proračuna sofinancira v višini 80 % upravičenih izdatkov.

8. člen (višina sofinanciranja RCPS)

Najvišja višina sofinanciranja RCPS je določena na osnovi izračuna skupnih stroškov postopka priprave RCPS ter upoštevanega odstotka sofinanciranja iz prejšnjega člena. Določena je glede na število prebivalcev v regiji in je naslednja:

- regija nad 300.000 prebivalci: 120.000,00 EUR;
- regija pod 300.000 prebivalcev: 80.000,00 EUR.

IV. Način spremljanja izvajanja RCPS

9. člen (način spremljanja izvajanja RCPS)

Izvajanje RCPS spremlja pripravljavec z enotnimi kazalniki učinka izvajanja in izvedbe RCPS. Enotni kazalniki učinka izvajanja RCPS merijo vplive celostnega prometnega načrtovanja in jih ministrstvo zagotovi na spletnem portalu o trajnostni mobilnosti. Enotni kazalnik izvedbe RCPS zagotovi pripravljavec RCPS.

10. člen (enotni kazalniki)

(1) Enotni kazalniki učinka izvajanja RCPS so naslednji:

- dnevna mobilnost potnikov v regiji;
- obseg osebnega in tovornega motornega prometa v regiji;
- dostopnost z javnim potniškim prometom v regiji;
- lastništvo osebnih avtomobilov v regiji;
- emisije CO₂ iz prometa v regiji;
- emisije delcev (PM 2,5 in PM 10) iz prometa v regiji.

(2) Enotni kazalnik izvedbe RCPS meri delež izvedenih ukrepov iz akcijskega načrta.

11. člen **(metodologija za spremljanje enotnih kazalnikov)**

(1) Enotni kazalniki učinka izvajanja RCPS so pripravljene za območja statističnih oz. razvojnih regij. Spremljanje enotnih kazalnikov učinka izvajanja RCPS temelji na uporabi petih analiz, ki se izvedejo po enotni metodologiji. To so naslednje analize:

- raziskava Statističnega urada RS (SURS) o Dnevni mobilnosti potnikov. S pomočjo ankete se pridobi podatke o dolžini, trajanju in namenu poti ter o uporabi prevoznega sredstva. Predvidena frekvenca zbiranja je dve leti;
- zbiranje podatkov obremenitve cestnega prometa (skupno letno število osebnih motornih in tovornih vozil ter koles na izbranih števnih mestih v regiji), ki jih beležijo avtomatski števec cestnega prometa Direkcije Republike Slovenije za infrastrukturo (DRSI). V regijah, kjer so na kolesarskem omrežju števec kolesarjev, se na izbranih lokacijah spremlja tudi ta način potovanja. Predvidena frekvenca zbiranja je eno leto;
- delež prebivalcev glede na razred dostopnosti javnega prevoza se meri na ravni 500 m zaledja posamezne hišne številke z razpoložljivostjo postajališča javnega prevoza ter števila dnevni povezav z javnim prevozom. Postajališča se delijo v tri razrede glede na pogostost voženj: neprimerna pogostost (< 8 parov voženj), zadovoljiva pogostost (8 - 22) in primerna pogostost (23 ali >). Predvidena frekvenca zbiranja je dve leti;
- število osebnih vozil na 1000 prebivalcev je izračunano na podlagi letnih podatkov SURS o številu prebivalcev ter številu registriranih osebnih avtomobilov v regiji. Lastništvo osebnega avtomobila posredno izkazuje prometno politiko države, regije ali občine, saj je eden temeljnih ciljev sodobnih prometnih politik zagotavljati kakovostno dostopnost brez osebnega avtomobila. Predvidena frekvenca zbiranja je eno leto;
- izračun obsega emisij CO₂ iz prometa po regijah, ki ga pripravlja ARSO in izhaja iz podatkov števec prometa DRSI. Podatki so vezani na lokacijo nastanka emisije in ne na izvor uporabnika prometa. Predvidena frekvenca zbiranja je tri leta;
- izračun obsega emisij delcev iz prometa po regijah, ki ga pripravlja ARSO in izhaja iz zbirke podatkov merilnih mest kakovosti zraka. Predvidena frekvenca zbiranja je eno leto.

(2) Metodologija za enotni kazalnik izvedbe RCPS temelji na izračunu deleža izvedenih ukrepov, določenih v akcijskem načrtu. Kazalniki za posamezno regijo se objavijo na spletnem portalu o trajnostni mobilnosti.

12. člen **(poročanje spremljanja izvajanja RCPS)**

(1) Pripravljaec RCPS je odgovoren za poročanje spremljanja izvajanja RCPS.

(2) Pripravljaec RCPS poroča ministrstvu preko spletnega portala o trajnostni mobilnosti enotne kazalnike učinka RCPS, vsako leto do 15. maja za preteklo leto. Prvič se poroča izhodiščno stanje vseh

enotnih kazalnikov učinka izvajanja RCPS iz analize stanja po sprejetju RCPS in se priložijo sklepi vseh občinskih svetov v regiji o sprejetju RCPS.

(3) Pripravljalec RCPS poroča ministrstvu preko spletnega portala o trajnostni mobilnosti enotni kazalnik izvedbe RCPS do 15. maja v tretjem, petem in sedmem letu po sprejetju RCPS. Poročilo vsebuje tudi realizirane vrednosti izvedenih ukrepov.

13. člen
(informacijska podpora za spremljanje izvajanja RCPS)

(1) Ministrstvo zagotovi usposobljeno osebo, ki vzpostavi in vzdržuje informacijsko podporo za centralizirano zbiranje in objavljanje podatkov o izvajanju in učinkih RCPS. Pripravljalec poroča zahtevane podatke preko spletnega portala o trajnostni mobilnosti.

(2) Letno poročilo ministrstva o izvajanju RCPS se objavi na spletnem portalu o trajnostni mobilnosti do meseca julija za preteklo leto.

V. PRESOJA KAKOVOSTI VSEBINE RCPS

14. člen
(način presoje kakovosti vsebine RCPS)

(1) Za presojo kakovosti vsebine RCPS je odgovorno ministrstvo. Pripravljalec RCPS v koraku opredelitve strateških vodil iz sklopa E pozove ministrstvo za dodelitev presojevalca kakovosti vsebine. Ministrstvo regiji dodeli presojevalca, ki med pripravo in pred potrditvijo RCPS izvede presojo kakovosti vsebine in izdela neodvisno strokovno oceno RCPS.

(2) Ministrstvo na podlagi pozitivne ocene RCPS izda potrdilo o kakovosti vsebine RCPS.

15. člen
(merila za presojo kakovosti vsebine RCPS)

Merila za presojo kakovosti vsebine RCPS so:

- skladnost RCPS z načinom priprave RCPS po tem pravilniku;
- ustreznost in celovitost izhodišč RCPS;
- celovitost obravnave ter zastopanost in uravnoteženost posameznih tematskih poglavij;
- skladnost akcijskega načrta z vsebino RCPS.

16. člen
(rok za izvedbo presoje kakovosti vsebine RCPS)

Rok, določen za izvedbo presoje kakovosti vsebine RCPS, je do 35 delovnih dni.

VI. KONČNA DOLOČBA

17. člen
(začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 007-120/2024/2
Ljubljana, dne...oktobra 2024
EVA 2024-2570-0051

Mag. Bojan Kumer
Minister za okolje, podnebje in energijo

Splošna obrazložitev predloga:

Novi ZCPN določa pravni okvir za vzpostavitev sistema celostnega prometnega načrtovanja v Republiki Sloveniji. S tem predlogom zakona se dosedanji, pretežno sektorski pristop k načrtovanju prometnega sistema v državi nadomešča s celostnim pristopom, ki je nujen, da se pospešita razogljichenje in posodobitev celotnega prometnega sistema in mobilnosti ter da se ustrezno obravnavajo vsi negativni vplivi prometa na okolje, naravo in zdravje (emisije toplogrednih plinov, onesnaženje zraka, hrup in onesnaženje vode, prometne nesreče, zastoji, spodbujanje/zaviranje telesne dejavnosti prebivalstva itd.), ki so bili v dosedanjem sistemu načrtovanja prometa nezadostno obravnavani.

Prometni tokovi se ne ozirajo na meje posameznih občin in je zato tudi reševanje vseh z njimi povezanih izzivov na ravni posamezne občine nemogoče. Zaradi velike razdrobljenosti lokalnih skupnosti in nikoli ustanovljene vmesne, regionalne ravni upravljanja in načrtovanja imajo občine omejene pristojnosti glede sprejemanja odločitev o nekaterih ključnih elementih prometnega sistema, kot so državno omrežje cest in kolesarskih povezav ter železniški in avtobusni prevoz potnikov. Povezovanje občin pri izdelavi skupne RCPS je odvisno od številnih dejavnikov. Manjše občine se pogosto združujejo zaradi skupnih izzivov ter pomanjkanja kadrov in virov, večje pa zaradi upravljanja prometnih tokov v njihovem funkcionalnem zaledju.

Sestavni del RCPS je Akcijski načrt s konkretnimi predlogi projektov, ki bodo prispevali k spremembi potovalnih navad v občinah ter izboljšali pogoje za hojo, kolesarjenje, JPP, souporabo avtomobila in sopotništvo. Ukrepi so lahko »trdi«, kar pomeni spremembo infrastrukture, kot je vzpostavitev kolesarskih povezav, vozlišč P+R (parkiraj in se pelji), ureditev skupnih prometnih površin (shared space), rekonstrukcije križišč in ulic na način, da so bolj varna in udobna za pešce, postavitve javnih sistemov izposoje koles v mestih, ureditev postajališč za JPP, itd.

Proces priprave in izvajanja RCPS je zaradi usklajevanja interesov in odločitev med občinami ter z drugimi deležniki daljši kakor pri pripravi celostne prometne strategije za eno občino, zato naj bi se RCPS prenovila vsakih sedem let. RCPS mora biti ozemeljsko enovit, torej zajema zaključeno in ozemeljsko povezano regijo. Smiselno je, da RCPS izdelajo vsaj tri občine skupaj.

Ključna sestavina RCPS je usklajeni načrt povezovanja občinskih projektov s področja prometa, ki jih ni mogoče učinkovito izvesti v okviru ene same občine, temveč potrebujejo regijski pristop.

V okviru upravičenega namena so upravičeni stroški za pripravo RCPS lahko naslednji:

- stroški storitev zunanjih izvajalcev,
- stroški informiranja in komuniciranja,
- davek na dodano vrednost (DDV).

Vse kategorije stroškov se obračunajo na podlagi dejansko nastalih izdatkov. Ostali stroški štejejo med neupravičene stroške.

Znotraj omejitev priznanih upravičenih stroškov po posameznih vrstah stroškov projekta se lahko v skladu z drugim odstavkom 37. člena ZCPN s sredstvi kohezijske politike sofinancira do največ 80 % skupnih priznanih upravičenih stroškov.

Ker je za uspešno pripravo in izvajanje RCPS ključno sodelovanje na državni ravni, se RCPS sprejme tako, da ga sprejmejo občine, ministrstvo, pristojno za prometno politiko, pa poda soglasje k osnutku dokumenta ob predpostavki, da je državni upravljavec podal soglasje k predlogu dokumenta RCPS. Nato sodelujoče občine potrdijo RCPS s sklepi na občinskih svetih. Ob pripravi regionalnih razvojnih programov je treba upoštevati RCPS v delu, ki se ozemeljsko pokriva s statistično regijo, za katero se pripravlja regionalni razvojni program.

Če ni regionalne ravni upravljanja mobilnosti, je treba vzpostaviti učinkovit sistem vodenja in usklajevanja dela med občinami, ki bodo skupaj pripravljale, sprejemale in izvajale RCPS. Koga bodo izbrale za vodenje teh skupnih nalog, je njihova odločitev. Smiselno je, da odločitev temelji na kadrovski usposobljenosti ene izmed občin ali zunanjega izvajalca nalog, ki so jasno zapisane v dogovoru med občinami ali med občinami in tretjo osebo, ki te naloge prevzame v izvajanje.

Izbira pripravljavca RCPS mora potekati v skladu s postopkom, določenim v Zakonu o javnem naročanju. Pripravljavec RCPS bo vodil celotni postopek priprave RCPS do njegovega sprejetja v skladu z nacionalnimi smernicami za pripravo RCPS. Občine in pripravljavec se lahko dogovorijo, da bo pripravljavec nudil podporo pri izvajanju RCPS in spremljal izvajanje RCPS.

RCPS se izdelava v skladu s smernicami za pripravo celostnih prometnih strategij na regionalni ravni. Smernice podajajo usmeritve za postopek priprave RCPS in pojasnjujejo način uvedbe regionalne ravni celostnega prometnega načrtovanja. Smernice za pripravo RCPS so nastale na podlagi smernic za pripravo OCPS in pilotne izdelave nekaj regionalnih CPS ter izkušenj, pridobljenih v tem procesu. V zadnjih nekaj letih je Evropska komisija izdala kar nekaj priporočil, usmeritev in spodbud na temo celostnega prometnega načrtovanja ter celostnih prometnih strategij. Ministrstvo temu sledi, zato že nekaj let občine spodbuja k izdelavi in izvajanju RCPS.

Presoja kakovosti je obvezen del priprave RCPS. Namen presoje kakovosti RCPS je izboljšati kakovost dokumenta in s tem predvidenih učinkov njegovega izvajanja. Presoja kakovosti RCPS tudi prispeva k odpravi protislovnosti in neskladnosti med ključnimi elementi RCPS oziroma z vidika doseganja nacionalnih usmeritev in zakonodaje.

Presojo kakovosti izvaja pooblaščen presojevalec kakovosti RCPS, ki izdelava poročilo z usmeritvami in priporočili za izboljšanje vsebine gradiv za presajo ter v zaključku poda oceno dokumenta.

Za zagotovitev primerljivosti kazalnikov bo vzpostavljena enotna metodologija za njihovo spremljanje in izdelana državna zbirka podatkov, oboje v sodelovanju s Statističnim uradom Republike Slovenije (SURS). Zagotovljene bodo javna dostopnost podatkov, mednarodna primerljivost in širša uporabnost (na primer za poročanje drugih sektorjev, kakor so kazalniki okolja na ARSO).

Kazalniki so razdeljeni na kazalnike izvedbe, ki merijo izvajanje oziroma neizvajanje ukrepov, ter kazalnike učinka, ki merijo vplive celostnega prometnega načrtovanja na vseh ravneh.